

Koululaisten iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma

Joutsan kunta / perusopetus

Voimassa 1.8.2026 alkaen

1. Toiminnan säädöspohja ja tarkoitus

Koululaisten iltapäivätoiminta on perusopetuslain mukaista ohjattua toimintaa, jota kunta voi järjestää perusopetuksen oppilaille. Toimintaa ohjaavat perusopetuslaki, Opetushallituksen perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet sekä kunnan paikallinen toimintasuunnitelma.

Iltapäivätoiminnan yleisenä tavoitteena on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä sekä lapsen tunne-elämän kehitystä ja eettistä kasvua. Toiminnan tulee edistää lasten hyvinvointia, tasa-arvoisuutta ja osallisuutta sekä ennaltaehkäistä syrjäytymistä. Toiminta tarjoaa lapselle turvallisen, ohjatun ja virkistävän iltapäivän koulupäivän jälkeen.

Joutsan kunnan iltapäivätoiminta on osa perusopetuksen kokonaisuutta ja koulun hyvinvointia tukevaa toimintakulttuuria. Toiminnassa korostuvat turvallisuus, osallisuus, liikkuminen, leikki, lepo, kaveritaidot ja arjen myönteiset kohtaamiset.

2. Toiminnan järjestämisen periaatteet

Joutsan kunta järjestää koululaisten iltapäivätoimintaa kunnan päätösten, resurssien ja hakijamäärän perusteella. Toimintaa järjestetään ensisijaisesti 1.–2. vuosiluokan oppilaille sekä niille muiden vuosiluokkien oppilaille, joilla on perusopetuslain mukainen tuen tarve ja joiden osallistuminen iltapäivätoimintaan tukee koulunkäyntiä, kasvua ja arjen turvallisuutta.

Toiminta on perheille vapaaehtoista. Toimintaan osallistuminen perustuu huoltajan tekemään hakemukseen ja kunnan tekemään päätökseen. Kunta määrittelee vuosittain toiminnan järjestämipaikat, toiminta-ajat, hakumenettelyn, valintaperusteet ja maksut.

3. Toiminnan tavoitteet

Joutsan kunnan iltapäivätoiminnan tavoitteena on:

1. tukea kodin ja koulun kasvatustyötä
2. vahvistaa lapsen turvallisuuden tunnetta koulupäivän jälkeen
3. tukea lapsen tunne-elämän, sosiaalisten taitojen ja eettisen kasvun kehittymistä
4. tarjota mahdollisuuksia leikkiin, liikkumiseen, luovaan toimintaan, rauhoittumiseen ja lepoon
5. vahvistaa lasten osallisuutta ja ryhmään kuulumisen tunnetta
6. ehkäistä yksinäisyyttä, syrjäytymistä ja koulupäivän jälkeistä turvattomuutta
7. tukea oppilaan koulunkäynnin kokonaisuutta yhteistyössä kodin, koulun ja tarvittaessa opiskeluhoillon kanssa.

Toiminnan lähtökohtana on lapsen kokonaisvaltainen hyvinvointi. Iltapäivätoiminta ei ole koulupäivän jatke, vaan lapselle turvallinen ja mielekäs iltapäivä, jossa on tilaa sekä ohjatulle toiminnalle että lapsen omalle leikille, palautumiselle ja rauhoittumiselle. Iltapäivätoiminnassa voidaan kuitenkin tehdä koulutehtäviä ja saada niihin mahdollisuuksien mukaan tukea.

4. Toiminnan sisältö

Iltapäivätoiminnan sisältö rakentuu monipuolisesta ja lapsilähtöisestä toiminnasta. Toiminnan suunnittelussa huomioidaan lasten ikä, kehitystaso, toiveet, ryhmän tarpeet sekä paikalliset mahdollisuudet.

Toiminnan sisältöjä ovat esimerkiksi:

1. ulkoilu ja liikunta
2. vapaa ja ohjattu leikki
3. kädentaidot, kuvataide ja rakentelu
4. musiikki, satuhetket, lukeminen ja rauhallinen tekeminen
5. lautapelit, yhteisleikit ja ryhmäyttävä toiminta
6. arjen taidot, hyvät käytöstavat ja toisten huomioon ottaminen
7. lepo, rauhoittuminen ja koulupäivästä palautuminen
8. mahdollisuus läksyjen tekemiseen huoltajan, opettajan ja ohjaajan kanssa sovitulla tavalla.

Toiminnassa pyritään säännölliseen päivärytmiin.

5. Toimintaympäristö ja turvallisuus

Iltapäivätoimintaa järjestetään turvallisessa toimintaympäristössä. Toimintapaikan tulee soveltua lasten ohjattuun toimintaan, leikkiin, liikkumiseen, ruokailuun ja rauhoittumiseen.

Toiminnassa noudatetaan koulun turvallisuuteen, järjestykseen, kiusaamisen ehkäisyyn, tapaturmien ennaltaehkäisyyn ja kriisitilanteisiin liittyviä ohjeita. Ohjaajat perehdytetään toimintapaikan turvallisuuskäytäntöihin, poistumisreitteihin, ensiapuvalmiuteen ja lasten luovuttamiseen liittyviin käytäntöihin.

Lapsi saa lähteä iltapäivätoiminnasta itsenäisesti vain huoltajan antaman kirjallisen luvan ja sovitun aikataulun mukaisesti. Muutoin lapsi luovutetaan huoltajalle tai huoltajan ilmoittamalle henkilölle.

6. Välipala

Iltapäivätoimintaan osallistuville lapsille tarjotaan välipala. Välipalan tulee olla ravitseva ja tarkoituksenmukainen osa lapsen iltapäivää. Erityisruokavaliot huomioidaan huoltajan ilmoituksen ja kunnan käytäntöjen mukaisesti.

Välipalahetki on myös kasvatuksellinen tilanne, jossa harjoitellaan hyviä ruokailutapoja, rauhallista yhdessäoloa ja toisten huomioon ottamista.

7. Henkilöstö ja vastuut

Iltapäivätoiminnassa työskentelee tehtävään soveltuva ja lasten kanssa toimimiseen perehtynyttä henkilöstöä. Ohjaajien tehtävänä on huolehtia lasten turvallisuudesta, ohjata toimintaa, tukea lasten vuorovaikutusta ja ylläpitää myönteistä ilmapiiriä.

Toiminnan kokonaisvastuu on Joutsan kunnan sivistystoimella. Käytännön järjestelyistä vastaavat nimetyt vastuuhenkilöt. Joutsan yhtenäiskoulun iltapäivätoiminnan osalta vastuuhenkilönä toimii yhtenäiskoulun apulaisrehtori. Toimintakauden alussa määritellään:

1. ohjaajat ja heidän työaikansa
2. ryhmäkohtaiset käytännöt
3. turvallisuus- ja viestintäkäytännöt
4. sijaisjärjestelyt
5. yhteistyö koulun henkilöstön kanssa.

Ohjaajien ja koulun henkilöstön yhteistyö on tärkeää erityisesti silloin, kun lapsella on tuen tarpeita tai koulupäivän aikana on tapahtunut jotakin, mikä on hyvä huomioida iltapäivätoiminnassa.

8. Oppilaan tuki iltapäivätoiminnassa

Iltapäivätoiminnassa huomioidaan lasten yksilölliset tarpeet mahdollisuuksien mukaan. Jos lapsella on oppimisen, käyttäytymisen, tunne-elämän, vuorovaikutuksen, terveydentilan tai toimintakyvyn tuen tarpeita, toiminnan järjestämisessä tehdään yhteistyötä huoltajan, koulun henkilöstön ja tarvittaessa opiskeluhoollon toimijoiden kanssa.

Tuen järjestämisessä lähtökohtana on lapsen osallisuus, turvallisuus ja mahdollisuus osallistua ryhmän toimintaan. Tarvittaessa sovitaan käytännön tukitoimista, kuten ennakoinnista, kuvallisesta päivärytmistä, rauhoittumisen mahdollisuudesta, siirtymien tukemisesta tai erityisistä turvallisuuskäytännöistä.

Iltapäivätoiminta ei korvaa koulupäivän aikana annettavaa oppimisen ja koulunkäynnin tukea, mutta se voi täydentää lapsen arjen kokonaisuutta ja vahvistaa koulunkäynnin edellytyksiä.

9. Yhteistyö huoltajien kanssa

Yhteistyö huoltajien kanssa perustuu avoimuuteen, luottamukseen ja lapsen edun huomioimiseen. Huoltajille tiedotetaan toiminnan tavoitteista, käytännöistä, aikatauluista, maksuista, poissaolojen ilmoittamisesta sekä yhteydenpitotavoista.

Huoltajat vastaavat siitä, että iltapäivätoiminnalla on ajantasaiset tiedot lapsen terveydestä, erityisruokavaliosta, tuen tarpeista, hakijoista, lähtöajoista ja yhteystiedoista.

Päivittäinen yhteydenpito pidetään käytännön läheisenä. Tarvittaessa lapsen tilanteesta voidaan järjestää erillinen keskustelu huoltajan, ohjaajan ja koulun edustajan kanssa.

10. Yhteistyö koulun ja muiden toimijoiden kanssa

Iltapäivätoiminta toimii yhteistyössä koulun henkilöstön kanssa. Yhteistyö voi sisältää tiedonkulkua lapsen päivän kannalta olennaisista asioista, tilojen käyttöön liittyviä järjestelyjä, turvallisuuskäytäntöjä sekä yhteisiä toimintaperiaatteita esimerkiksi kiusaamisen ehkäisyssä ja käyttäytymisen ohjaamisessa.

Tarvittaessa yhteistyötä tehdään myös opiskeluhuollon, varhaiskasvatuksen, nuorisotoimen, liikuntatoimen, kirjaston, seurakunnan, yhdistysten ja muiden paikallisten toimijoiden kanssa.

11. Hakeminen ja päätöksenteko

Iltapäivätoimintaan haetaan kunnan ilmoittamalla tavalla. Hakuaika, hakulomake, valintaperusteet ja päätöksenteko julkaistaan huoltajille hyvissä ajoin ennen toimintakauden alkua.

Toimintaan ottamisesta tehdään päätös. Päätöksessä huomioidaan kunnan vahvistamat valintaperusteet, ryhmäkoot, käytettävissä olevat tilat, henkilöstöresurssit ja lapsen tuen tarpeet.

Kesken toimintakauden saapuvat hakemukset käsitellään mahdollisuuksien mukaan. Paikka voidaan myöntää, jos ryhmässä on tilaa ja toiminnan järjestäminen on tarkoituksenmukaista. Oppilaille ei ole subjektiivista oikeutta saada iltapäivätoiminnan paikkaa.

12. Toiminta-aika ja laajuus

Iltapäivätoimintaa järjestetään koulun työpäivinä kunnan vuosittain päättäminä kellonaikoina. Toimintaa ei järjestetä koulujen loma-aikoina, lauantaityöpäivinä tai muina erikseen määriteltävinä päivinä, ellei kunta toisin päättä.

Perusopetuslain mukaisessa toiminnassa laajuus on valtakunnallisten säädösten mukaisesti 570 tai 760 tuntia koulun työvuoden aikana. Kunta määrittelee paikallisesti, missä laajuudessa toimintaa järjestetään.

Paikallinen kirjaus:

Joutsan kunnassa koululaisten iltapäivätoimintaa järjestetään koulupäivinä pääsääntöisesti klo 12 - 16.30. Toiminnan vuosittainen laajuus on minimissään 760 tuntia. Toiminta-ajat ja järjestämispaikat vahvistetaan lukuvuosittain.

13. Maksut

Iltapäivätoiminnasta voidaan periä kuukausimaksu. Maksun suuruudesta päättää kunta. Maksu määräytyy perusopetuslain ja kunnan päätösten mukaisesti.

Vuoden 2026 alusta alkaen perusopetuslain mukaiset enimmäismaksut ovat:

1. 570 tunnin toiminnassa enintään 148 euroa kuukaudessa

2. 760 tunnin toiminnassa enintään 197 euroa kuukaudessa.

Maksua on alennettava tai se on jätettävä perimättä, jos siihen on syytä huoltajan elatusvelvollisuus, toimeentuloedellytykset tai huollolliset näkökohdat huomioon ottaen.

Maksun alentamisesta tai perimättä jättämisestä päättää toiminnasta vastaava viranhaltija hakemuksen perusteella.

14. Poissaolot ja paikan irtisanominen

Huoltajan tulee ilmoittaa lapsen poissaoloista iltapäivätoiminnan ohjaajalle sovitulla tavalla. Lapsen turvallisuuden vuoksi ohjaajilla tulee olla tieto siitä, milloin lapsi osallistuu toimintaan ja milloin hän ei tule paikalle.

Iltapäivätoimintapaikka voidaan irtisanoa huoltajan ilmoituksella. Irtisanomisaika on yksi viikko. Mikäli irtisanominen toteutuu kesken kuukauden, maksu määräytyy ko. kuukauden toimintapäivien lukumäärän mukaisesti.

15. Arviointi ja kehittäminen

Joutsan kunta arvioi iltapäivätoiminnan toteutumista, laatua ja kehittämistarpeita vuosittain. Arvioinnissa voidaan hyödyntää huoltajilta, lapsilta, ohjaajilta ja koulun henkilöstöltä saatavaa palautetta.

Arvioinnissa tarkastellaan esimerkiksi:

1. toiminnan turvallisuutta
2. lasten viihtyvyyttä ja osallisuutta
3. yhteistyötä huoltajien ja koulun kanssa
4. henkilöstöressurssien riittävyyttä
5. tilojen toimivuutta
6. toiminnan sisältöjen monipuolisuutta
7. tuen tarpeiden huomioimista
8. talousarvioon ja seuraavan toimintakauden suunnitteluun liittyviä tarpeita.

Kehittämis- ja päivitystarpeita kartoitetaan vuotuisessa arvioinnissa seuraavaa kalenterivuotta ja talousarviovalmistelua varten.

16. Toimintasuunnitelman hyväksyminen ja päivittäminen

Tämä toimintasuunnitelma tulee voimaan 1.8.2026. Suunnitelma perustuu voimassa olevaan lainsäädäntöön, Opetushallituksen määräyksiin ja Joutsan kunnan paikallisiin päätöksiin.

Toimintasuunnitelma päivitetään tarvittaessa lainsäädännön, valtakunnallisten perusteiden, kunnan päätösten tai toiminnan järjestämisen muutosten perusteella.